

Els productors de James Bond, Barbara Broccoli i Michael G. Wilson, ens parlen de l'imperi familiar que controlen amb fermesa i com es transforma un espia molt masculí en una marca mundial.

“Som un malson”

Les novel·les del bretó Ian Fleming sobre l'agent 007 eren un èxit de vendes, però no fou fins que arribà al cinema que l'agent secret al servei de la reina d'Anglaterra es convertí en un mite pop mundial. El productor italo-americà Albert *Cubby* Broccoli se n'assegurà fa molt temps els drets cinematogràfics. D'ençà de la seua mort, l'any 1996, la seua filla Barbara, de 44 anys, i el germanastre d'aquesta, Michael G. Wilson, de 66, en guarden l'herència. La parella va fer de Bond la sèrie de films de més èxit de tots els temps. *Casino Royale* va recaptar el rècord de la sèrie de James Bond: gairebé 600 milions de dòlars. El 21 novembre s'estrenarà la segona aventura de Daniel Craig, *Quantum of Solace*, per a la qual la maquinària publicitària mundial ha treballat a tot gas. A València se'n féu la preestrena el 6 de novembre.

—Senyora Broccoli, senyor Wilson, el vostre pare va dir una vegada: “Sempre que no destruïu James Bond, podeu fer allò que vulgueu!”

—M. G. WILSON: Ho va dir d'una altra manera: “Podeu malmetre-ho tot, però aneu amb compte que no ho faça algú altre.” Havíem d'arriscar-nos, però no podíem ficar-nos en res que no consideràrem adequat. Bond és com una part de la cultura mundial, i nosaltres hi tenim responsabilitats.

—Això sona molt a defensor del greal i a haver rebut una herència aclaparadora.

—B. BROCCOLI: No ho he vist mai com una càrrega, i sempre he adorat el meu pare. Si ell haguera tingut una pizzeria, ara mateix jo faria pizzas, en compte de films...

Els productors de Bond, Broccoli, Wilson: “També hem guanyat més espectadores.”

—...i en compte, per exemple, d'imposar Daniel Craig com a nou 007, tot i l'enorme oposició de l'opinió pública.

—B. BROCCOLI: La nostra distribuïdora, Sony, va donar suport finalment a la idea i va explicar que nosaltres som ara els “guardians de la flama”. Però, sincerament, també hem exigít realment molt de la primera actuació de Daniel Craig a *Casino Royale*: la xica Bond mor, no hi apareix Moneypenny i tampoc Q. Craig era només una part xicoteta d'una gran revolució.

—M. G. WILSON: A *Casino Royale* es juga a pòquer durant vint minuts. No us podeu imaginar com ens va mirar la gent de l'estudi quan els vam explicar els nostres plans.

—Mor un altre dia, l'últim film de Bond amb Pierce Brosnan, va tenir un

gran èxit l'any 2002 amb una recaptació de més de 430 milions de dòlars. No hi havia necessitat d'arriscar-se tant...

—M. G. WILSON: Però ens vam adonar que no podíem continuar en aqueixa direcció. Era la fi d'una era que havia començat amb *Goldeneye*. Els films s'havien tornat massa poc realistes. Havíem de portar Bond al segle XXI.

—B. BROCCOLI: Després dels atemptats terroristes de l'11 de setembre del 2001, el món s'ha tornat molt més seriós. El terror ja no és cap fantasia, sinó que és real. Al món de l'espionatge s'ha demostrat que és decisiva la intel·ligència humana, i no pas les joguines tecnològiques. Aquesta mena d'intel·ligència també s'ha de tenir en compte en un film d'espies. Això significa tornar a la realitat, a les persones...

—...igual com Matt Damon, que, com una afligida màquina de matar, a la trilogia de Jason Bourne, celebrava èxits de taquilla mundials. Els bons resultats d'aquesta sèrie rude i impressionant va ser una crida d'atenció per a vosaltres?

—B. BROCCOLI: M'encanta la sèrie *Bourne*, però en lloc de copiar-la hem tornat a les nostres arrels. Si s'observa l'escena de lluita al tren a *Des de Rússia amb amor* es veu que es tracta d'una lluita molt brutal i realista. Quan vam analitzar on ens trobàvem ens vam adonar que havíem de tornar a aquest punt.

—Com es fa per comunicar a Pierce Brosnan que ja no és l'actor adient?

—M. G. WILSON: Quan després de tant de temps de feina conjunta es decideix que una nova persona ha de representar aquest paper, sempre és difícil per a ambdues parts. Tots ens vam sentir incòmodes, però al final vam parlar i ell ho va entendre. Tampoc no li vam dir: “Et despatxem.” Es tracta d'un procés més llarg.

—B. BROCCOLI: Va ser molt dolorós per a nosaltres i per a ell. No havia fet res mal fet.

—Craig és molt diferent de Brosnan: ros, taciturn, de vegades brutal. Quants canvis pot suportar un personatge com el de Bond? O, dit d'una altra manera: com ha de ser 007?

—M. G. WILSON: No es pot desglossar en un parell de punts, seguint el lema “ha de beure Martini i ser sexy”. Això són coses superficials. Es tracta de la

vida interior. Cada actor que fins ara ha acceptat aquest paper té al cap una faceta diferent de Bond i hi ha aportat la pròpia personalitat.

—**Bond pot matar, enganyar i torturar. Què no podria fer mai?**

—B. BROCCOLI: Jo crec que és incorruptible. Sí, aqueixa és la seua característica més important. Es guia pel propi sentit d'allò correcte i incorrecte, fins i tot quan no sempre encaixa amb allò que pensen els seus superiors.

—**Quantum of Solace és considerada la continuació de Casino Royale. Això sona com si Bond rebera un passat, un record.**

—B. BROCCOLI: A la fi de *Casino Royale* s'entén per què ell és com és i fins a quin punt l'ha marcat la relació amb la seua companya assassinada, Vesper. S'ha adonat que els seus sentiments el fan propens a ser enganyat. Sap que la seua vida depèn de la seua intuïció, i tem haver-se equivocat. Això li fa mal. Però les ganes de venjança fan que es precipite cap a un conflicte, perquè sap que la venjança li enterboleix la capacitat de discernir. La continuació del film és la solució a aquest conflicte: Bond comprèn que Vesper es va sacrificar per ell. D'aquesta manera recobra la seua humanitat. La història podria acabar en aquest punt. Però l'espectador entén per què Bond és un faldiller: perquè així es protegeix. Mai no podria casar-se i tenir fills, perquè, si ho fera, en algun moment una persona sostindria una pistola contra el cap dels seus fills.

—**Bond és un món de mascles amb una dona com a cap? Com se sent?**

—B. BROCCOLI: És divertit. Però, ho admet, si jo fora un home em divertiria molt més. Moltes de les coses que agraden a Bond, com ara els cotxes ràpids, no m'interessen en absolut. Sóc més aviat una lloca, que vol que tots es troben segurs i feliços.

—M. G. WILSON: Si feu una ullada a la nostra oficina, el nombre d'homes que s'ocupen de la direcció són minoria. Ma mare ja hi participà sempre; Bond no ha estat mai un negoci d'homes...

—**Però una cosa és segura: això implica rebre oferiments immorals.**

—B. BROCCOLI: Us referiu a homes que m'ofereixen els seus serveis? Continuament. És inimaginable tot el que ens arriba.

Escena de *Quantum of Solace* (amb Daniel Craig fent de Bond): "Només és una part xicoteta d'una gran revolució."

—**Us atreviríeu, doncs, alguna vegada, amb algú com James Bond...**

—M. G. WILSON: Oh, Barbara ja hi ha estat al llit, amb ell! Quan tenia set anys va anar al Japó amb sa mare i Cubby al rodatge de *Només es viu dues vegades*. Es va posar malalta i quan Sean Connery se n'assabentà va dir: "Dormirà al meu llit." De manera que sempre podrà dir: "He estat al llit de Bond."

—**El vostre agent és un Don Juan. Però és també un heroi per a les admiradores del cinema?**

—M. G. WILSON: Amb *Casino Royale*, en tot cas, hi hem guanyat espectadors. Craig és molt més atractiu per a les dones.

—B. BROCCOLI: Jo crec que també ha atret homes al cinema. Al segle XXI els homes reajusten la seua identitat. D'això, en forma part el fet que reconeixen que tenen sentiments i les dones també els permeten de mostrar-los. L'encant de la manera d'interpretar Bond de Daniel Craig també està en el fet que admet aquests sentiments. Pot ser alhora increïblement masculí i sentimental.

—M. G. WILSON: D'una altra banda, també ens hem tornat més joves amb Craig. Abans Bond gairebé tenia els espectadors de més edat de tots els films d'acció.

—**Però la mitjana d'edat dels fans de Bond no pot ser tan elevada.**

—Abans de *Casino Royale* la mitjana era de 23 anys, que és realment alta. En el nostre sector els espectadors de més de 35 anys ja no es compten en absolut.

—**El Wall Street Journal va escriure una vegada que dirigíeu amb una mà inflexible. Han arribat a dir sobre vosaltres que són un vertader malson.**

—B. BROCCOLI: Sí, som un malson! Bond és molt valuós i volem protegir aquest valor. La indústria cinematogràfica és un negoci de cooperació, però al final, com a tot arreu, ha d'haver-hi algú que prenga les decisions. Aleshores no es pot votar res, ni fer un estudi de mercat. Michael i jo tenim unes conviccions. Això no significa que no canviem d'opinió, però ens deixem dur molt per la intuïció. Hi ha moltes coses que simplement no ens semblen adequades.

—**Mentrestant, Bond duu un rellotge Omega, condueix un Aston Martin i beu xampany Bollinger. Amb tant de patrocini, el finançament hauria d'estar fàcilment assegurat.**

—M. G. WILSON: Aquesta gent no finança res de res! Un fabricant ens va oferir molts diners per introduir els seus cotxes al film. Mai no hem acceptat aquesta mena d'oferta, excepte una vegada de BMW; allò va ser un experiment. Però volíem tenir justament Aston Martin, i creieu-me: Aston Martin té cotxes bonics, però definitivament no té diners.

—**Quants cotxes esportius s’han de menester realment per a un film de Bond?**

—M. G. WILSON: Ens donen un o dos cotxes; la resta els muntem nosaltres per peces.

—**Un el van enfonsar al llac de Garda durant el darrer rodatge.**

—M. G. WILSON: Això li va passar a l’enginyer d’Aston Martin, que va portar el cotxe i va relliscar.

—**Sembla com si l’emplaçament de producte s’haguera inventat amb 007.**

—M. G. WILSON: Als llibres de Fleming les marques ja formaven part de 007: rellotges, cigarretes, xampany. Perquè Bond sempre volia tenir el millor. Cada dia podia ser l’últim. Avui tots els patrocinadors fan publicitat amb anuncis o espots televisius per al film. En canvi d’això, reben els drets de diverses escenes, que han de fer servir durant un determinat temps abans del llançament del film.

—**De manera que la indústria no finança, sinó que fa molta publicitat del film. Sigui com sigui, el projecte 007 és la maquinària de màrqueting més professional d’una indústria del cinema completament globalitzada.**

—M. G. WILSON: I ara! Mireu només

com funciona *Spiderman*, per exemple. La resta també saben fer-ho molt bé.

—**De segur que també cerqueu les xiques Bond per raons de màrqueting, per exemple l’actual, Olga Kurylenko, perquè el mercat rus és molt important; o anteriorment Michelle Yeoh, important per a l’asiàtic.**

—M. G. WILSON: No, ha d’haver-hi algú que encaixe en el paper, no en el màrqueting. Podem fer càstings a moltes actrius que no són cap estrella i convertir-les-hi. Hem fet càstings a centenars de dones, la majoria europees. Una americana no ens semblava adient per al paper, tot i que Sony s’hauria estimat més de tenir estrelles americanes, perquè naturalment els EUA són un mercat més important.

—**El director, Marc Forster, és alemany i suís i fins ara ha estat més conegut per films de culte. Sorprèn que hàgiu confiat en algú com ell la responsabilitat d’un projecte de 200 milions de dòlars.**

—M. G. WILSON: Marc és fantàstic. Té molt de talent, tots els membres de l’equip l’adoren. No hi havia gens de cridòria, gens de caos. I quan ell deia “rodarem aquesta escena des de les 7.30 fins a les 8.30” es complia. És la primera vegada que hem previst 103

dies de rodatge i després d’aquests 103 dies havíem acabat.

—**Diuen que Steven Spielberg està completament boig per rodar un Bond.**

—M. G. WILSON: És cert. Però mai no s’ha escaigut. També seria massa car per a nosaltres.

—**Quentin Tarantino probablement pagaria per rodar-ne un...**

—M. G. WILSON: I realment fa films genials. Però fixeu-vos en *Kill Bill* o en *Pulp Fiction*. Això ja és un llenguatge cinematogràfic molt especial. Aleshores ja ens podríem oblidar del públic juvenil i de la qualificació per a tots els públics.

—**Amb quina freqüència us ofereixen sense preguntar un Martini “agitat, no remenat”?**

—M. G. WILSON: Doncs a mi mai! I a vós?

—B. BROCCOLI: El nom Broccoli ara és molt poc freqüent. Deixen que ho digi d’aquesta manera: si beguera tot allò que m’ofereixen, aniria molt beguda molt sovint.

—**Senyora Broccoli, senyor Wilson, gràcies per l’entrevista.**

Isabell Hülsen i Thomas Tuma

Traducció de Blanca Juan

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Dénia

No deixaren ni les soques. Víctimes de la rancuniosa guerra foren les eternes i pacífiques oliveres de fulles d’argent. A Dénia les arrasaren; talades arran de terra per l’exercit franco-castellà. 84 anys després, encara, eren testimoni de la devastació. Bon notari, el botànic Cabanilles va prendre nota cap al 1792 dels novells rebrols: “Les tristes circumstàncies de la vila en les guerres de successió forçaren a tallar les oliveres i deixar-hi només el tronc: passà aquella època desgraciada i, amb la pau, recobren els arbres la llibertat de rebrotar

amb nous ramells.” El mateix viatger va voler alçar acta de la destrucció: “Res queda de l’antiga glòria, sinó làpides i monuments mutilats. Els antics murs o amenacen ruïna o estan ensulsiats.” En els tres setges a Dénia els botiflers arrasaren camps, cremaren bladars, segaren vinyes, guillotinaren arbres, assolaren la vila vella, incloent-hi la parròquia de Santa Maria. En veure que la tropa borbònica anava sota el comandament del botxí de Xàtiva, el destructor D’Asfelt, “temorosos els habitants, l’abandonaren quasi tots”, i s’exiliaren a les Balears —“era trist l’espectacle d’aquell poble que deixava les seues llars i hisendes i passava a terra estranya, on havia de treballar amb les seues mans per a sustentar-se”, conta l’historiador Chabàs— i als qui resistiren fins al final, com a presoners de guerra, els expatriaren a Castella. Després d’un llarg i intens bombardeig, Dénia capitulà el 17 de novembre del 1708.

Port de Dénia.

Només restaren “treinta y seis vecinos ancianos y pobres”. Li feren pagar ben car haver estat la primera ciutat de reconèixer com a rei Carles III l’Arxiduc, la capital de la nostra confederació, el primer territori alliberat, segons Chabàs: “de todo punto arruinada, hasta la misma muerte parece quería enseñorearse de ella”.

Periodista